

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 08-50829767**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Årsta 1:1 m.fl., områden vid Valla torg, förslag till detaljplan, 2020-13373

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i föreliggande form och anser att platsen bör utvecklas utifrån dess dignitet som central nod i södra Stockholm. Valla gårdes arkitektoniska egenart bör respekteras och tillägg göras utifrån en analys som ser till hela områdets förutsättningar.

Ärendet

Föreliggande förslag till detaljplan innebär en nära nog total omdaning av området runt Valla torg i Årsta, där det befintliga torget med dess byggnader rivs samtidigt som i huvudsak höga punkthus och lameller uppförs i dess ställe. De tillkommande byggnaderna, med omkring 300 bostäder, utmanar den befintliga skalan genom att genomgående övertrumfa höjder och fotavtryck samt bryta planmönster.

Stadsplanen för grannskapsenheten Valla gårde antogs 1959 och består av 18 parställda punkthus i 14 våningar samt åtta lägre lameller grupperade i ett grönt landskap längs den plana Sandfjärdsgatan. I områdets mitt där gatan köks i en chikan ligger två lägre paviljongbyggnader för centrumändamål och ett torg. Flera byggnader, bland dem paviljongerna ritades av arkitekt Paul Hedqvist. Valla gårde sammanfattar grannskapsenhetens för- och nackdelar: dels ett tydligt avskilt grannskap med stark egen identitet och dels ett för litet upptagningsområde för god lokal service. Sedan år 2000 när tvärbanan öppnade sin station på den nedlagda slakthusbanan har området fått större tillgänglighet till hela Stockholms stadsområde och Valla torg utgör därmed en utvecklingsbar nod i den nära ytterstaden.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet105 35 Stockholm
Telefon 08-50829767
Växel 08-508 290 00
skonhetsradet@stockholm.se
skonhetsradet.stockholm

Förslaget till detaljplan visar mycket låg förståelse för såväl den befintliga miljöns stadsbildsvärden som dess framtida möjlighet att utgöra en central knutpunkt i södra Stockholm. Den befintliga relationen mellan byggnader består i en rytmisk upprepning av hög-

och lågdelar som i förslaget bryts sönder och resulterar i ett virrvarr av olika former som i skala brutalt bryter mot Valla gårdes identitet.

Skönhetsrådet anser att förslaget helt behöver arbetas om med utgångspunkt i platsens dignitet i det större stadssammanhanget. Den viktigaste stadsplaneuppgiften vid Valla torg är att nordsydligt sammanlänka det äldre Årsta med det nya Årstafältets bebyggelse. Tvärbanestationen ger mycket goda förutsättningar för en framtida miljö som befolkas under dygnets alla timmar om stadsrummet görs tillgängligt, trivsamt och tryggt. De tidigare planer som funnits för en sammanlänkande gata via Rämensvägen mot Årstafältet, som möter järnvägen i plan vid ett välgestaltat torg bör utgöra utgångspunkt. En sådan lösning ger så stora nya värden till stadsdelen att det går att argumentera för att flytta och bebygga det befintliga torget. Dessutom fredas Kyrkparken och gångstråket kan utgöra alternativ till gatan för rörelse i stadsdelen.

Vidare bör utvecklingen med nya bostäder i stadsdelen göras genom att se till Valla gårde som helhet. Stor potential finns att bygga betydligt fler bostäder än de föreslagna genom ett helhetsgrepp. I en sådan områdesplanering kan också andra viktiga frågor lyftas som t.ex. framtidens parkerings- och mobilitetslösningar. Genom en samordning av dessa kan befintliga ytparkeringar tas bort och mer grönska eller bebyggelse stärka gaturummet runt Sandfjärdsgatan.

Skönhetsrådet önskar understryka att Stockholms stad inte har råd att försumma centrala platser i ytterstaden som i det föreliggande förslaget. Liksom Skönhetsrådets kritik i det uppmärksammade planförslaget för kvarteret Cikadan i skärningspunkten mellan Johanneshov och Hammarbyhöjden bör staden, i översiktsplanens anda, i större utsträckning ta tillvara möjligheterna att skapa sammankopplande rum som respekterar stadsdelarnas egenart.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2023-11-21
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-11-21